

KANGASNIEMEN KUNNAN KOULUKULJETUS PERIAATTEET

Hyväksytty sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 21.11.2017

1. Oppilaan koulupaikan määräytyminen ja koulukuljetus

Oppilaan koulupaikan määräytyminen perusopetuslain 6§:n mukaisesti

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita. ([23.12.1999/1288](#))

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. ([23.12.1999/1288](#))

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatuserillistä järjestelmää.

Jatkossa tässä suunnitelmassa opetuksen järjestäjällä tarkoitetaan Kangasniemen kuntaa, josta käytetään nimitystä kunta.

1.1. Oppilaan koulupaikka Kangasniemen kunnassa, lähikoulu

Opetuksen järjestäjänä Kangasniemen kunta määrittää jokaiselle oppilaalle lähikoulupaikan, joka pääsääntöisesti määräytyy kunkin koulun oppilaaksiottoalueen mukaan. Oppilaaksiottoalue on määritelty liitteen 1 mukaiselle karttapohjalle kunkin koulun osalta.

Kunta voi myös osoittaa lähikouluksi jonkin muun koulun opetuksen järjestämiseen liittyvästä perustellusta syystä. Syy voi olla oppilaan esim. koulunkäynnin tuen järjestämiseen liittyvä asia.

Maksuton koulukuljetus järjestetään kunnan toimesta oppilaalle osoitettuun lähikouluun sikäli kuin myöhemmin esitettävät koulukuljetuksen kriteerit täyttyvät. Oppilaaksi ottamisesta tehdään oppilaaksiottamispäätös, josta ilmenee onko kyseessä kunnan osoittama lähikoulu

(ensisijainen oppilaaksiotto) vai huoltajan hakema koulupaikka muusta koulusta (toissijainen oppilaaksiotto). Mikäli oppilas hakee koulupaikkaa toisen kunnan alueelle, tekee kyseinen kunta oppilaaksiottamispäätöksen ja määrittää koulukuljetusoikeuden omien periaatteidensa mukaisesti.

Oppilaaksiottamispäätökset tehdään keväällä kouluun ilmoittautumisen yhteydessä. Lukuvuoden aikana uusien oppilaiden tulemisesta ja mahdollisesta koulun vaihtamisesta tehdään päätös huoltajan hakiessa koulupaikkaa.

1.2. Oppilaan oikeus hakea koulupaikkaa toisesta koulusta

Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin opetuksen järjestäjän osoittamaan lähikouluun. Oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja -kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi kuitenkin päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. ([8.4.2011/324](#))

Kangasniemen kunnassa noudatetaan periaatetta, jossa maksuton koulukuljetus myönnetään vain opetuksen järjestäjän osoittamaan lähikouluun (ensisijainen oppilaaksiotto). Jos oppilas on hakeutunut muuhun kouluun (toissijainen oppilaaksiotto), jää koulumatka itse järjestettäväksi ja kustannettavaksi.

1.3. Koulukuljetus itsemaksavana matkustajana

Kunnan järjestämien koulukuljetusten osalta oppilas voi hakea paikkaa olemassa olevista koulukuljetusreiteistä ns. itsemaksavana matkustajana. Tällöin olemassa olevaan koulukuljetusreittiin voidaan ottaa lisämatkustajana oppilas, joka maksaa koulumatkasta itse kilometrimäärään pohjautuvan omavastuuosuuden kuukausittain. Omavastuun hinta on sama kuin palvelubussi Onnikan kulloinkin voimassa oleva hinta. Lapsihintaa sovelletaan kuitenkin kaikille perusopetuksessa oleville oppilaille (6-16 v.).

Koulukuljetusreitit eivät kuitenkaan tee poikkeusta reitteihinsä itsemaksavien matkustajien perusteella, eikä itsemaksavien osalta huomioida myöhemmin määriteltäviä aika- tai kilometrirajoja koulukuljetuksen kokonaiskeston tai itsekuljettavan matkan osalta. Mikäli koulukuljetusreittiin halutaan poikkeus, peritään tältä osin todellisiin kustannuksiin perustuva kilometrihintaa kuukausihinnan lisäksi.

Itsemaksavana voidaan ottaa vain, jos koulukuljetusautossa on tilaa ja jos se ei viivästyä tai hankaloita reitin ajamista muiden osalta. Jos paikkoja on rajoitetusti, jaetaan vapaana olevat paikat oppilaan iän mukaisesti niin, että paikat täytetään nuorimmasta alkaen. Erillisiä kuljetusreittejä itsemaksavien matkustajien hakemiseksi ei perusteta.

1.4. Saattoavustus

Perusopetuslain 32§ mukaan maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([19.12.2003/1139](#)).

Lähtökohtaisesti saattoavustus on toissijainen keino, mutta tilanteissa, joissa varsinaisen koulukuljetusreitin järjestäminen osoittautuu erityisen hankalaksi esim. asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan sairaudesta johtuvien seikkojen vuoksi, voidaan saattoavustus myöntää. Tällainen tilanne voi tulla vaikka erillisen kuljetuksen järjestäminen linja-autoreitin varteen, jos muuta taksireittiä ei lähettyvillä ole. Jos oppilaan kuljettaminen voidaan kunnan toimesta järjestää ilman ongelmia, ei huoltajalle makseta korvausta oppilaan kuljettamisesta, vaikka hän koulukuljetuksen hoitaisikin.

Saattoavustuksen suuruus on kilometripohjainen ja pohjautuu kilometrihintaan, joka voimassa työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan maksetaan oman auton käytöstä. Erittäin perustellusta syystä saattoavustus voi olla korkeampi, mutta ei kuitenkaan suurempi kuin mitä vastaavan reittiosuuden järjestämisestä keskimäärin koituisi kunnalle (keskimääräinen km hinta hyötykuormalla). Saattoavustus maksetaan vain siltä osuudelta, jolla oppilasta saatetaan ja oppilas on mukana.

Saattoavustus maksetaan huoltajan tekemän laskun perusteella arvonlisäverottomana ja huoltaja itse vastaa avustuksen mahdollisista veroseuraamuksista, jos verottaja tulkitsee sen verotettavaksi tuloksi.

1.5. Maksuttoman koulukuljetuksen hakeminen

Maksutonta koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvaamista tulee huoltajan hakea jokaiselle lukuvuodelle erikseen **huhtikuun loppuun mennessä**, mikäli koulumatka on alle kunnassa päätettyjen koulumatkarajojen tai muusta esim. turvallisuussyistä. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Jos aikaisempi päätös on tehty pidemmälle ajalle, on päätös voimassa ellei olosuhteissa ole tapahtunut olennaista muutosta.

Mikäli huoltajan hakemus tulee huhtikuun jälkeen, ei voida luvata, että mahdolliset kuljetusjärjestelyt olisivat heti lukuvuoden alussa käytössä. Mahdollinen kuljetuskaluston kilpailuttaminen ja kuljetusjärjestelyt vaativat järjestelyaikaa.

Hakemuksen tekemiseen tehdään jatkossa Wilma –järjestelmään hakemus pohja, jonka huoltaja voi tehdä. Ennen lomakkeen valmistumista hakemus tehdään vapaamuotoisella hakemuksella.

2. Koulukuljetuksen periaatteet

2.1. Yleiset periaatteet

Tavoitteina koulukuljetusten järjestämisessä ovat

- turvallisuus,
- tasapuolisuus
- taloudellisuus
- tarkoituksenmukaisuus

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulumatka määritellään ja mitataan lyhintä jalankulkukelpoista ja ympäri vuoden käytössä olevaa tietä pitkin.

Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Hoitopaikka-, harrastus- ja iltapäiväkerho kuljetukset tai kuljetukset kaverin luokse eivät kuulu koulukuljetusten piiriin.

Jos oppilaan huoltajat asuvat eri osoitteissa, kunta järjestää maksuttoman kuljetuksen oppilaan väestörekisterin mukaiseen osoitteeseen. Toisen huoltajan luota huoltajan on mahdollista hakea kuljetusta ns. itsemaksavana matkustajana kohdan, 1.3. mukaisesti.

Kuljetuksia ei järjestetä kotipihasta, vaan osan matkasta oppilaan on tarkoitus kulkea itse. Tämä tukee myös oppilaan päivittäistä liikkumista ja liikkuvan koulupäivän tavoitetta. Matka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, määritellään myöhemmin oppilaan iän mukaisesti.

Kyydit pyritään järjestämään lyhintä reittiä ja edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Pääsääntöisesti koulukuljetuksissa käytetään tällöin aikatauluiltaan sopivaa linjaliikennettä. Tilausliikennettä ja taksia käytetään tai huoltajille maksetaan saattoavustusta, jos linjaliikenne puuttuu tai sen reitit ja aikataulut ovat koulukuljetukseen soveltumattomat tai oppilas ei pysty terveydellisistä syistä käyttämään linjaliikennettä.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä liikenteestä mahdollisten työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä. Huoltajia tiedotetaan asiasta pääsääntöisesti Wilman kautta, kun koulukuljetuksen järjestämisestä vastaava henkilö saa asiasta tiedon.

Yksityisteiden osalta yksityisteiden hoitokunta tai toimitsijamies huolehtii ja vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa, myös talvikunnossapidon osalta (auraus, hiekoitus) siihen aikaan kun koulukyytejä ajetaan. Mikäli tiellä ei pystytä ajamaan koulukyytejä, autoilija ilmoittaa asiasta suoraan huoltajille ja koululle tai sivistystoimistoon. Kunta ei vastaa kuljetuksista, jos yksityistie ei ole liikennöitävässä kunnossa (koulukuljetuksissa käytettävä kalusto).

2.2. Koulumatkan mittaaminen

Koulumatkan pituus lasketaan lyhintä, jalankulkukelpoista ja ympäri vuoden käytössä olevaa tietä pitkin. Perusopetuslaissa ei yksiselitteisesti määritellä mistä koulumatka mitataan. Koulumatkan mittauksessa käytetään matkaa koulun portilta kotiportille. Portilla tarkoitetaan kohtaa, josta kiinteistön alueelle mennään. Maaseutualueilla kotiportin kohta voi olla tulkinnanvarainen, koska kotipihaan johtava tie voi olla pitkä yksityistie. Tällaisissa tilanteissa katsotaan kotiportiksi tontin rajan ja pihaan johtava tien risteyskohta.

Tarvittaessa matka tarkistetaan internetpohjaisella karttapalveluohjelmalla. Mikäli matka asettuu rajalle tai on tulkinnanvarainen, voidaan matka tarkistaa paikan päällä kulkemalla käyttäen hyväksi GPS pohjaista matkamittausta.

Myöhemmin tässä määritellyt vähimmäisrajat tarkoittavat, että matkan tulee ylittää asetettu raja. Esimerkiksi jos rajaksi on asetettu 3 km, tulee matkan olla yli 3 kilometriä. Matkoja ei pyöristetä mihinkään kokonaislukuun, mutta huomioon otetaan esim. GPS sovelluksen ilmoittama virhemarginaali.

2.3. Terveydelliset seikat tai koulukuljetuksen vaikeus ja rasittavuus

Mikäli koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan todetaan oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikeaksi tai rasittavaksi, voidaan oppilaalle myöntää oikeus kunnan järjestämään maksuttomaan koulukuljetukseen tai muutos koulukuljetusreittiin.

Jos maksutonta koulukuljetusta haetaan terveydellisiin syihin, koulukuljetuksen vaikeuteen tai rasittavuuteen vedoten, tulee hakemuksiin liittää riittävä asiantuntijalausunto. Terveystilaan liittyvissä asioissa tämä tarkoittaa lääkärinlausuntoa tai psyykkisiin tekijöihin vetoaminen psykologin tai lääkärin lausuntoa. Lausunnossa tulee ilmetä ajanjakso koulukyydin tarpeellisuudesta

Päätöksen asiassa tekee toimialajohtaja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymien koulukuljetuseriaatteiden mukaisesti kokonaisharkintaa ja –arviointia käyttäen. Asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen kuljetusta haettaessa, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia (tämä sovitaan erikseen).

Tilanteissa, jossa oppilas on hakenut muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun (toissijainen oppilaaksiotto), koulukuljetusta ei järjestetä edellä mainittujenkaan syiden perusteella. Poikkeuksena tästä on koulutapaturmasta johtuva koulukuljetustarve.

3. Maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen perusteet

3.1. Koulumatkan pituus

Perusopetuslaki 32§

Jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Lisäksi perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin kun matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Kangasniemen kunnassa maksuton koulukuljetus myönnetään:

- 0 - 2 luokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli 3 kilometriä
- 3-9 luokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli 5 kilometriä
- Lukiolaisille erillisen ohjeen mukaan

Kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- 1. luokasta lähtien hoitopaikasta kouluun eikä koulusta hoitopaikkaan
- Iltapäivätoiminnasta tai kerhotoiminnasta kotiin
- Terapia-, lääkäri-, yms. käynteihin
- Tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin

Kesken lukuvuoden asuinpaikkaa vaihtavalle oppilaalle ei myönnetä koulukuljetusta muualle kuin lähikouluun. Lähikoulu määräytyy uuden osoitteen mukaisesti.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (PoL 32 § 19.12.2003/1139)

3.2. Kuljetuksen odotusajat

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Aikataulusta johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Kuljetus ei ole myöhässä, jos auto saapuu pysäkillä 15-20 minuutin kuluessa sovitusta ajasta.

On tärkeää, että oppilas odottaa kuljetusta sovitussa paikassa ilmoitettuun aikaan. Mikä oppilas on myöhässä, myöhästyy koulukuljetusreittiä siinä eteenpäin. Lähtökohtaisesti koulukuljetus ei jää odottamaan, jos oppilas ei ole kuljetusta odottamassa ennalta ilmoitettuna aikana.

Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään kolme tuntia päivässä (24.6.2010/624).

Kuljetusta voi joutua odottamaan iltapäivisin koululla, jos kuljetusta ei ole kaikille koulun päättymisajalle järjestetty. Tällöin koululla järjestetään ohjattua toimintaa odotusajalla. Odotusaika lasketaan mukaan päivittäiseen koulukuljetusaikaan.

Lukiolaisilla ei ole määriteltyjä odotus- tai koulumatkan kestoajoja.

3.3. Itse kuljettavan matkan osuus

Oppilaan edellytetään saapuvan kuljetusreitinvarteen turvallisesti katsottavaan paikkaan ennalta ilmoitettuun aikaan.

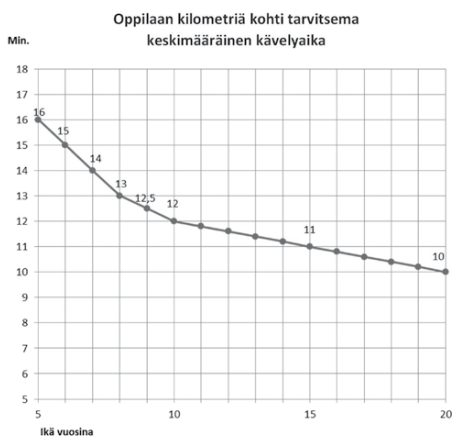
Itse kuljettava matka kävellen taksi- ja linja-autoreitin varteen suuntaansa voi olla:

- 0.-2. luokille 2 kilometriä
- 3.- 6. luokille 3 kilometriä
- 7.- 9. luokille 4 kilometriä

Koulumatkaan kuluva aika arvioitaessa itse kuljettavan matkan laskemisessa käytetään kävelynopeutena Kuntaliiton henkilökuljetusoppaan (2012) suosituksen mukaisesti

- 0.-3.-luokkalaiset 15 min/km
- 4.-9.-luokkalaiset 12 min/km

Itse kuljettavan matkan osuus tukee oppilaiden päivittäistä liikkumista ja liikkuvan koulupäivän periaatetta.

Lähde, Kuntaliitto henkilökuljetusopas 2012

3.4. Koulumatkan vaarallisuus

Teiden turvallisuus huomioidaan kuljetusten järjestelyissä, samoin tarvittaessa eri vuodenaikojen tieolosuhteet. Koulumatkan liikenneturvallisuuden arvioinnissa käytetään lähtökohtaisesti Koululiitu-ohjelmaa ja tarvittaessa pyydetään kannanotto muilta viranomaisilta (mm. Ely-keskus, poliisi) ja tieolosuhteisiin käydään tutustumassa.

Koululiitu –ohjelma on suuntaa antava ja sen perusteella ei voida tehdä yksiselitteistä tulkintaa tien vaarallisuudesta. Tien ylityksen lisäriski on Koululiitu –ohjelmassa suunniteltu lähinnä taajama-alueille. Maaseutualueilla pitää tehdä kokonaisarvio näkyvyyden, tien mäkisyyden yms. suhteen oppilaan ikä huomioiden. Koska tien ylitys tapahtuu yleensä samasta kohdasta, voidaan olettaa vanhemman oppilaan oppivan turvallinen tien ylitys määritellystä paikasta.

Yksityisteiden osalta ei ole saatavissa muiden viranomaistahojen lausuntoja tai liikennemäärälaskelmia. Lähtökohtaisesti yksityistiet rinnastetaan vähäliikenteisiin sorateihin, jotka ovat tien varressa olevien kiinteistöjen käytössä.

Tieliikennelaki lähtee siitä, että tiellä liikkujan tulee käyttää heijastinta parantaakseen näkyvyyttään. Siksi heijastimen, lamppujen yms. käyttö ja oppilaan vanhempiensa kanssa yhdessä harjoiteltu koulumatka tuovat varmuutta turvalliseen liikkumiseen koulutiellä.

Mikäli huoltaja hakee koulukuljetusoikeutta tien vaarallisuuden perusteella, tehdään kokonaisarvio koulumatkan vaarallisuudesta. Liikenteen vaarallisuuteen perustuvat päätökset tekee toimialajohtaja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Petoeläinhavainnoista aiheutuvan vaaran arvioinnissa hakemuksen liitteeksi edellytetään vaaran/uhan arviointia poliisiviranomaiselta tai riistanhoitopiiriltä (petoeläinvastaava) sekä näkö- tai muita havaintoja petoeläinten liikkumisesta alueella. Arviointien perusteella oppilaalla on mahdollisuus saada kuljetusetuus tai muutos nykyiseen reittiin, jos eläinten liikkuminen aiheuttaa selkeän turvallisuusuhkan. Päätös tehdään määräaikaisesti uhkan keston mukaan.

Mikäli maksutonta koulukuljetusta haetaan jollain muulla perusteella (oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi), tulee huoltajan perustella asia ja liittää hakemukseen riittävät selvitykset.

4. Koulukuljetusten yhteisen pelisäännöt

4.1. Liikenneturvallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Liikennöitsijän vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä koulun pysäkille jättämiseen ja toisin päin. Oppilas on koulun vastuulla nousemaan autosta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun.

Oppilas voi vaikuttaa erittäin paljon omaan turvallisuuteensa myös koulukyydin ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia. Kyydin odotteluun ja siitä poistumiseen liittyy monia riskejä. **Kännykän käyttäminen teiden ylityksessä ja kyytiin noustessa lisää turvallisuusriskiä huomattavan paljon.**

Oppilaat ovat vuosisuunnitelmaan merkittyinä koulupäivinä tapaturmavakuutettuja opetuksen järjestäjän toimesta. Vakuutus kattaa myös koulumatkan riippumatta siitä, millä tavoin koulumatka tai –kuljetus on järjestetty. Vakuutus on kuitenkin voimassa vain kodin ja koulun välisellä koulumatkalla (lyhin jalankulkukelpoinen reitti välittömästi koulupäivää ennen tai jälkeen). Vakuutus katkeaa, jos oppilas poikkeaa reitiltä tai jää välillä esim. harrastuksiin.

4.2. Kuljettajien yhteystiedot, oppilaslistat ja kuljetuksista tiedottaminen

Koulukuljetuksista vastaava taho laatii lukuvuosittain kuljetussuunnitelman annettuja ohjeita sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksiä noudattaen. Kuljetussuunnitelma annetaan huoltajille tiedoksi joko kirjeellä tai Wilman kautta ennen koulun alkua.

Opetuksen järjestäjä antaa koulukuljetettavien luettelon kuljetuksen suorittajalle valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Luettelo tulee olla autossa kuljetusten aikana ja koulut ovat velvollisia päivittämään sitä.

Epäselvissä tapauksissa huoltaja on esisijaisesti yhteydessä kuljetuksia suunnittelevaan henkilöön tai koulusihteriin. Mikäli huoltaja on tyytymätön kuljetusten järjestämiseen, hän voi hakea erillistä koulukuljetuspäätöstä toimialajohtajalta perusteluineen. Toimialajohtajan päätöksestä huoltajalla on valitusmahdollisuus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Kuljetusoppilaille jaetaan lukuvuosittain koulukuljetusopas, jossa on paljon turvallisuuteen liittyviä asioita. Siihen on mahdollista myös merkitä muistiin kuljettajien yhteystiedot, jotta puhelinnumerot löytyvät yhdestä paikasta.

4.3. Koulukyydin käyttämättä jättäminen

Jos oppilas ei käytä hänelle varattua koulukyytiä, tulee asiasta ilmoittaa viimeistään edellisenä iltana klo 21 mennessä suoraan kuljettajalle.

Jos kyseessä on äkillinen sairastuminen, tulee ilmoitus tehdä aamulla ennen kuljetuksen alkamista suoraan kuljettajalle.

Mikäli varattua koulukyytiä ei käytä eikä peru ajoissa, voidaan reitin ajamiseen varautumisesta kyseisen oppilaan kohdalla koituneet kustannukset laskuttaa kokonaisuudessaan huoltajilta, mikäli liikennöitsijä laskuttaa auton ja kuljettajan varaamisesta kyseiseen ajoon.

Erityisen tärkeää tämä on lukiolaisille mahdollisesti järjestettävien erilliskyytien osalta. Kuljetusreitti voi olla pitkä ja mukana ei ole muita oppilaita, joten reitin kertakustannus voi olla suuri.

4.4. Kesken päivän sairastumiset, tukiopetukset ja jälki-istunnot

Jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, huoltaja huolehtii lapsen kotiin hakemisesta omalla kustannuksellaan. Mikäli huoltaja ei pysty hakemaan lasta kesken koulupäivän, koulu järjestää kuljetuksen seuraavalla mahdollisella yhteiskuljetuksella kotiin, ellei erikseen muuta sovita. Jos oppilas ei kykene kulkemaan kävellen kuljettavaa matkaa, sovitaan asia erikseen huoltajan kanssa.

Sellaisissa tilanteissa, jossa huoltajaa ei saada kiinni, joudutaan oppilaan ikätasoon ja vointiin pohjautuen arvioimaan voidaanko oppilasta toimittaa kotiin ollenkaan. Tällöin konsultoidaan terveydenhoitajaa ja/tai koululääkärinä ja ääritilanteissa terveyskeskusta tai hätäkeskusta.

Tukiopetukset ja jälki-istunnot järjestetään normaalien koulukuljetusten puitteissa esim. niin, että oppilaalla on mahdollista seuraavalla yhteiskyydillä mennä kotiin. Mikäli tämä ei onnistu, koulu sopii kuljetusjärjestelyistä huoltajan kanssa.

4.5. Kuljetussuunnitelmasta poikkeaminen

Oppilaan jättäminen kuljetusreitillä varrella muuhun kuin kuljetussuunnitelmassa osoitettuun paikkaan edellyttää huoltajan ilmoitusta asiasta. Muuten oppilas otetaan ja jätetään ennalta ilmoitetun suunnitelman mukaisesti.

Lähtökohtaisesti muutostietoa pyydetään kirjallisesti, mutta akuuteissa ja kiireisissä tapauksissa voidaan puhelimitse tai tekstiviestinä annettu ilmoitus hyväksyä, jos voidaan olettaa, että ilmoituksen tekee oppilaan huoltaja. Pelkkä oppilaan oma ilmoitus ei riitä, koska ei voida olla varmoja siitä, onko huoltaja tietoinen asiasta.

Tällaisessa poikkeamisessa huoltaja ottaa vastuun turvallisuudesta ja vakuutusturvasta. Oppilas poikkeaa määritellystä lyhimmästä koulumatkasta ja se voi aiheuttaa mm. oppilaille otetun vakuutusturvan katkeamisen.

4.6. Palaute ja reklamaatiot

Koulukuljetusten laatua seurataan koululta, kuljettajilta, huoltajilta ja oppilailta tulleiden palautteiden ja kyselyiden perusteella. Palaute pyydetään antamaan mahdollisimman nopeasti ongelmatilanteen ilmettyä koululle tai sivistystoimistoon. Palautteessa tulee mainita mm. seuraavat asiat:

- päivämäärä ja kellonaika
- reitti, kuka ajaa kuljetusta
- palaute
- palautteen antajan yhteystiedot

Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomisia, asiasta ollaan yhteydessä poliisiin, jolla toimivalta tarkastaa ja puuttua liikennöintiin.

Toistuvat reklamaatiot tai vakava laiminlyönti voivat ääritapauksessa johtaa kuljetussopimuksen purkamiseen.

5. Lukiolaisten koulukuljetus

Kangasniemen lukiossa opiskeleville myönnetään maksuton koulukuljetus perusopetuksen koulukyytien yhteydessä, jos opiskelijan yhdensuuntainen koulumatka on yli 6 km. Tällöin lukiolainen sitoutuu maksamaan koululle kuukausittain KELA:n määrittämän koulumatkatuen omavastuuosuuden, vaikka varsinaista KELA:n koulumatkatukea ei saisikaan.

Yli 10 kilometrin yhdensuuntaisesta koulumatkasta koulu saa hakea opiskelijan puolesta myös KELA:n kautta myönnettävän koulumatkatuen, jos opiskelijalla on mahdollisuus käyttää järjestettyä koulukuljetusta vähintään 7 kertaa viikossa. Koulumatkatuki tulee silloin opetuksen järjestäjälle.

Rajoitukset järjestettäviin koulumatkoihin:

- Lukiolaisten koulukuljetusreitit suuntautuvat isompien teiden mukaisesti ja opiskelijat jätetään niiden varrelle (kuten julkinen linja-autoreitti). Opiskelijalle voi tulla itse kuljettavaa sivutien osuutta ilman varsinaista kilometrirajoitusta. Kuljettava matka pyritään kuitenkin pitämään kohtuullisena.
- Erikseen lukiolaisille järjestettyjä kuljetusreittejä järjestetään rajattuina päivinä viikossa (klo 16 kyydit). Toimialajohtaja määrittää lukuvuosittain lukion oppilaskuntaa kuultuaan lukujärjestyksen tekemiselle asetetut reunaehdot kuljetusten osalta esim. keskimäärin kaksi klo 16 kuljetusreittiä viikossa.
- Kuljetusreittejä ei järjestetä yli 45 km koulumatkalle. Koulumatka mitataan samoin periaattein kuin perusopetuksen oppilaille.
- Opiskelijalla on velvollisuus perua kyyti viimeistään edellisenä iltana (tai akuuteissa sairauksissa aamulla). Perumatta jätetyistä kuljetuksista koulu voi periä todellisiin kuluihin perustuvat kustannukset, jos liikennöitsijä laskuttaa koulua reitille varatusta autosta ja kuljettajasta.

Yhteishakuvaiheessa Kangasniemen lukioon hakevalla on mahdollista pyytää ennakkotieto koulukuljetuksista. Ennakkotieto ei ole sitova ja se pohjautuu sen hetkiseen käsitykseen lukioon hakeutuvista ja heidän asuinpaikastaan.

Koulukuljetusedun puuttuessa selvitetään myös mahdollisuutta tukea kauempaa tulevien opiskelijoiden asumista niin, että heidän olisi mahdollista saada edullinen kunnan tukema vuokra-asunto paikkakunnalta. Kyse ei ole asuntolasta vaan erillisestä vuokra-asunnosta. Tästä tehdään tarkemmat erilliset periaatteet myöhemmin.

6. Liitteet

- Koulupiirirajat
- Koululaisen kuljetusopas

Taustamateriaali

OPH , Koulukuljetusopas 2011

Kuntaliitto, Henkilökuljetusopas 2012

